# T094 ATĐ 6 (27) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q173-Định Uẩn-Luận về Nhiếp

*Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)*

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 173 379

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA
QUYEÅN 173

LUAÄN VEÀ NHIEÁP (Phaàn 8)

Naêm Dieäu duïc, ñoù laø do maét maø bieát Saéc ñaùng yeâu-ñaùng möøng- ñaùng vui, nhö YÙ coù theå daãn ñeán ham muoán Saéc coù theå nhieãm tröôùc; cho ñeán do Thaân maø bieát Xuùc ñaùng yeâu-ñaùng möøng-ñaùng vui, nhö YÙ coù theå daãn ñeán ham muoán Xuùc coù theå nhieãm tröôùc. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Bôûi vì muoán phaân bieät nghóa lyù trong kinh. Nhö trong kinh noùi: "Do maét maø bieát Saéc ñaùng yeâu-ñaùng möøng-ñaùng vui..." Trong kinh tuy noùi ra ñieàu naøy, maø khoâng phaân bieät roäng ra, kinh laø nôi nöông töïa caên baûn cuûa luaän naøy, ñieàu gì maø kinh khoâng giaûi thích, thì nay caàn phaûi giaûi thích, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Theá naøo laø do maét maø bieát Saéc laø Dieäu duïc? Ñaùp: Neáu Saéc cuûa coõi Duïc do Nhaõn xuùc maø sinh ra caûnh sôû duyeân cuûa AÙi. Hoûi: Theá naøo laø do tai maø bieát Thanh laø Dieäu duïc? Ñaùp: Neáu Thanh cuûa coõi Duïc do Nhó xuùc maø sinh ra caûnh sôû duyeân cuûa AÙi. Hoûi: Theá naøo laø do muõi maø bieát Höông laø Dieäu duïc? Ñaùp: Neáu Höông cuûa coõi Duïc do Tyû xuùc maø sinh ra caûnh sôû duyeân cuûa AÙi. Hoûi: Theá naøo laø do löôõi maø bieát Vò laø Dieäu duïc? Ñaùp: Neáu Vò cuûa coõi Duïc do Thieät xuùc maø sinh ra caûnh sôû duyeân cuûa AÙi. Hoûi: Theá naøo laø do thaân maø bieát Xuùc laø Dieäu duïc? Ñaùp: Neáu Xuùc cuûa coõi Duïc do Thaân xuùc maø sinh ra caûnh sôû duyeân cuûa AÙi. Hoûi: Do yù maø bieát phaùp, vì sao khoâng laäp laøm Dieäu duïc?

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 173 380

Ñaùp: Ñeàu laø caûnh sôû duyeân cuûa AÙi thì laäp laøm Dieäu duïc, do yù maø bieát phaùp coù luùc khoâng phaûi laø sôû duyeân cuûa AÙi, cho neân khoâng laäp laøm Dieäu duïc. Laïi nöõa, neáu phaùp laøm sôû duyeân cuûa hai loaïi AÙi thì laäp laøm Dieäu duïc, ñoù laø do Nhaõn xuùc maø sinh ra AÙi vaø do YÙ xuùc maø sinh ra AÙi, cho ñeán do Thaân xuùc maø sinh ra AÙi vaø do YÙ xuùc maø sinh ra AÙi; do yù maø bieát phaùp chæ laøm sôû duyeân cuûa moät loaïi AÙi, ñoù laø do YÙ xuùc maø sinh

ra AÙi, cho neân khoâng laäp laøm Dieäu duïc. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì Saéc-Thanh-Xuùc cuûa Tónh löï thöù nhaát neân laäp laøm Dieäu duïc, bôûi vì cuõng laøm sôû duyeân cuûa hai loaïi AÙi? Ñaùp: Neáu phaùp laøm sôû duyeân cuûa hai loaïi AÙi, maø AÙi aáy laø phaùp baát thieän thì laäp laøm Dieäu duïc, Saéc-Thanh-Xuùc cuûa Tónh löï thöù nhaát, tuy laøm sôû duyeân cuûa hai loaïi AÙi, maø AÙi aáy laø phaùp voâ kyù, cho neân khoâng laäp laøm Dieäu duïc. Nhö baát thieän vaø voâ kyù, AÙi coõi Duïc vaø AÙi coõi Saéc noùi cuõng nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi: Neáu phaùp laøm sôû duyeân cuûa hai loaïi AÙi, maø AÙi laø nhaân duyeân cuûa Daâm thì laäp laøm Dieäu duïc, Saéc-Thanh-Xuùc cuûa Tónh löï thöù nhaát, tuy laøm sôû duyeân cuûa hai loaïi AÙi, maø khoâng phaûi AÙi laø nhaân duyeân cuûa Daâm, cho neân khoâng laäp laøm Dieäu duïc. Bôûi vì nghóa naøy cho neân do yù maø bieát phaùp, khoâng laäp laøm Dieäu duïc. Laïi nöõa, neáu phaùp laø do cuøng nhau maø thoï duïng thì laäp laøm Dieäu duïc, nhö nöõ noái tieáp nhau do nam maø thoï duïng, nam noái tieáp nhau do nöõ maø thoï duïng..., do yù maø bieát phaùp khoâng phaûi laø cuøng nhau thoï duïng, cho neân khoâng laäp laøm Dieäu duïc. Laïi nöõa, neáu phaùp laø Theå töôùng hieån baøy thoâ thieån, phaàn nhieàu sinh ra AÙi thì laäp laøm Dieäu duïc; do yù maø bieát phaùp thì Theå töôùng vi teá, khoâng phaûi laø phaàn nhieàu sinh ra AÙi, cho neân khoâng laäp laøm Dieäu duïc. Ñaõ noùi veà töï taùnh, nay seõ noùi ñeán nguyeân côù. Hoûi: Vì sao goïi laø Dieäu duïc? Ñaùp: Bôûi vì Duïc naøy tuyeät dieäu, cho neân goïi laø Dieäu duïc. Hoûi: Duïc naøy ñeàu laø höõu laäu, coù nhieàu nhöõng sai laàm, coù coâng ñöùc gì maø goïi laø tuyeät dieäu? Ñaùp: Trong naøy cuõng coù phaàn ít coâng ñöùc, ñoù laø coù theå sinh ra vui möøng cho neân noùi laø tuyeät dieäu. Laïi nöõa, caùc Duïc thaáp heøn maø ñam meâ ham muoán, taêng theâm phaân bieät choïn laáy thanh tònh tuyeät vôøi, cho neân noùi laø tuyeät dieäu. Laïi nöõa, caùc Duïc xöùng vôùi yù ñaùng ham muoán, cho neân noùi laø tuyeät



dieäu. Laïi nöõa, caùc Duïc laø ñam meâ ham muoán, toân suøng hy voïng giöõ gìn, cho neân noùi laø tuyeät dieäu. Laïi nöõa, Duïc naøy coù theå tuøy thuaän taêng tröôûng vò AÙi cuûa tham duïc, cho neân noùi laø tuyeät dieäu. Toân giaû Dieäu AÂm noùi raèng: "Ñaây laø nôi ngöôøi ngu khôûi leân töôûng laø tuyeät dieäu, cho neân goïi laø tuyeät dieäu." Toân giaû Theá Höõu noùi raèng: "Ñaây laø söï yeâu quyù-söï möøng rôõ-söï vui thích-söï mong caàu cuûa caùc taäp khí ham muoán, cho neân goïi laø Dieäu duïc." Toân giaû Giaùc Thieân noùi raèng: "Caùc Duïc tuy khoâng phaûi laø tuyeät dieäu thuoäc thaéng nghóa, maø laø tuyeät dieäu thuoäc theá tuïc; tuy khoâng phaûi laø tuyeät dieäu cuûa cöùu caùnh, maø laø tuyeät dieäu cuûa taïm thôøi, nghóa laø coù theå khoâng maáy choác daãn daét sinh ra vui möøng, ngöøng laïi nhöõng khoå ñau." Ñaïi ñöùc noùi raèng: "Caùc Duïc thaáp keùm maø töïa nhö thanh tònh tuyeät dieäu, cho neân noùi laø tuyeät dieäu. Bôûi vì nhaân duyeân naøy, cho neân goïi laø Dieäu duïc." Nhö trong kinh noùi: "Tyø kheo Ca-maïc-ca ñi ñeán nôi Ñöùc Phaät, ñaûnh leã döôùi chaân Ñöùc Phaät roài thöa vôùi Ñöùc Phaät raèng: Thöa Ñöùc Theá Toân! Ñöùc Phaät thöôøng noùi veà Duïc, Duïc laø hieån baøy veà ñieàu gì? Ñöùc

Phaät noùi raèng: Duïc aáy chính laø naêm Dieäu duïc. Nhö theá naøo laø naêm? Ñoù laø do maét maø bieát Saéc ñaùng yeâu-ñaùng möøng-ñaùng vui, nhö YÙ coù theå daãn ñeán ham muoán Saéc coù theå nhieãm tröôùc…" Hoûi: Thaéng nghóa veà Duïc thì ñoù laø AÙi, vì sao Ñöùc Theá Toân noùi Saéc… goïi laø Duïc? Ñaùp: Laø Duïc voán coù cho neân goïi laø Duïc, nhö nieàm vui voán coù goïi laø nieàm vui, veát baån voán coù goïi laø veát baån, phieàn naõo voán coù goïi laø phieàn naõo, ôû ñaây cuõng nhö vaäy. Hoûi: Vì sao bieát ñöôïc thaéng nghóa veà Duïc chæ laø AÙi? Ñaùp: Döïa vaøo A-kieäp-ma (a-haøm). Nhö "Toân giaû Xaù-lôïi-töû noùi tuïng (giaø-tha) raèng: Caùc caûnh Dieäu cuûa theá gian khoâng phaûi Duïc thaät söï, Duïc thaät söï ñoù laø ngöôøi phaân bieät roõ veà tham, Caûnh tuyeät dieäu neáu nhö voán coù ôû taïi theá gian, Thì ngöôøi trí ôû trong ñoù ñaõ loaïi tröø tham duïc. Luùc baáy giôø coù ngoaïi ñaïo taø maïng ñöùng caùch ñoù khoâng xa, ngay töùc thì duøng baøi tuïng vaën hoûi Xaù-lôïi-töû raèng:

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 173 382

Neáu caûnh Dieäu cuûa theá gian khoâng phaûi Duïc thaät söï, Noùi Duïc thaät söï laø ngöôøi phaân bieät roõ veà tham, Thì Tyø kheo phaûi goïi laø ngöôøi thoï nhaän veà Duïc, Bôûi vì khôûi leân suy nghó phaân bieät veà xaáu aùc. Luùc aáy Xaù-lôïi-töû traû lôøi ngoaïi ñaïo raèng: Khôûi leân suy nghó phaân bieät veà xaáu aùc thaät söï goïi laø thoï nhaän veà Duïc. Laïi vì ngoaïi ñaïo maø noùi tuïng raèng: Neáu caûnh Dieäu cuûa theá gian chính laø Duïc thaät söï, Noùi Duïc khoâng phaûi laø ngöôøi phaân bieät roõ veà tham, Thì thaày oâng phaûi goïi laø ngöôøi thoï nhaän veà Duïc, Bôûi vì luoân luoân nhìn ngaém saéc tuyeät dieäu vöøa yù. Luùc aáy ngoaïi ñaïo im laëng khoâng coù theå traû lôøi." Vì vaäy bieát Duïc thaät söï laø AÙi chöù khoâng phaûi laø caûnh. Trong kinh noùi: "Duïc sinh khôûi coù ba loaïi: 1. Coù caùc höõu tình öa thích caûm thoï caùc caûnh Dieäu duïc hieän roõ tröôùc maét, luùc aáy ôû trong caûnh Duïc hieän roõ nhö vaäy töï taïi maø chuyeån, goïi laø ngöôøi vaø phaàn ít cuûa trôøi; ngöôøi laø toaøn phaàn thuoäc veà neõo ngöôøi, phaàn ít cuûa trôøi ñoù laø boán coõi trôøi döôùi. 2. Coù caùc höõu tình öa thích caûm thoï caùc caûnh Dieäu duïc töï mình hoùa ra, luùc aáy ôû trong caûnh Dieäu duïc töï mình hoùa ra, töï taïi maø chuyeån, goïi laø coõi trôøi Laïc Bieán Hoùa thöù naêm. 3. Coù caùc höõu tình öa thích caûm thoï caùc caûnh Dieäu duïc ngöôøi khaùc hoùa ra, luùc aáy ôû trong caûnh Dieäu duïc ngöôøi khaùc hoùa ra töï taïi maø chuyeån, goïi laø coõi trôøi Tha Hoùa Töï Taïi thöù saùu." Hoûi: Döïa vaøo ñaâu ñeå kieán laäp ba loaïi Duïc sinh khôûi naøy? Ñaùp: Döïa vaøo caûm thoï nhö sinh khôûi caûnh Duïc hieän roõ tröôùc maét cho neân kieán laäp loaïi thöù nhaát, döïa vaøo caûm thoï nhö öa thích caûnh Duïc töï mình hoùa ra cho neân kieán laäp loaïi thöù hai, döïa vaøo caûm thoï nhö öa thích caûnh Duïc ngöôøi khaùc hoùa ra cho neân kieán laäp loaïi thöù ba. Hoûi: Vì sao ngöôøi vaø trôøi ôû boán coõi tröôùc cuøng hôïp laïi kieán laäp veà Duïc sinh khôûi, trôøi ôû hai coõi sau ñeàu kieán laäp rieâng bieät? Ñaùp: Phieàn naõo cuûa ngöôøi vaø trôøi ôû boán coõi tröôùc laø thoâ thieån, phieàn naõo cuûa trôøi ôû hai coõi sau laø vi teá. Laïi nöõa, phieàn naõo cuûa ngöôøi vaø trôøi ôû boán coõi tröôùc laø saéc beùn, phieàn naõo cuûa trôøi ôû hai coõi sau laø chaäm chaïp. Laïi nöõa, phieàn naõo cuûa ngöôøi vaø trôøi ôû boán

coõi tröôùc laø naëng neà, phieàn naõo cuûa trôøi ôû hai coõi sau laø nheï nhaøng. Vì vaäy cho neân, ngöôøi vaø trôøi ôû boán coõi tröôùc thì kieán laäp chung, trôøi ôû hai coõi sau thì kieán laäp

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 173 383

rieâng bieät. Coù ngöôøi noùi: Caûnh cuûa ngöôøi vaø trôøi ôû boán coõi tröôùc thì khoâng maïnh meõ, caûnh cuûa trôøi ôû hai coõi sau thì maïnh meõ. Laïi nöõa, caûnh cuûa ngöôøi vaø trôøi ôû boán coõi tröôùc thì khoâng ñaày ñuû, caûnh cuûa trôøi ôû hai coõi sau thì ñaày ñuû. Laïi nöõa, caûnh cuûa ngöôøi vaø trôøi ôû boán coõi tröôùc thì khoâng thanh tònh vi dieäu, caûnh cuûa trôøi ôû hai coõi sau thì thanh tònh vi dieäu. Laïi nöõa, caûnh cuûa ngöôøi vaø trôøi ôû boán coõi tröôùc thì khoâng laøm cho taâm maát ñi, caûnh cuûa trôøi ôû hai coõi sau thì laøm cho taâm maát ñi. Laïi nöõa, caûnh cuûa ngöôøi vaø trôøi ôû boán coõi tröôùc thì khoâng coù theå laøm cho caùc caên meâ muoäi, caûnh cuûa trôøi ôû hai coõi sau thì coù theå laøm cho caùc caên meâ muoäi. Vì vaäy cho neân, ngöôøi vaø trôøi ôû boán coõi tröôùc thì kieán laäp chung, trôøi ôû hai coõi sau thì kieán laäp rieâng bieät. Coù ngöôøi noùi: Ngöôøi vaø trôøi ôû boán coõi tröôùc rôøi boû ñaïo lìa Duïc, xa vieäc Daâm thì khoù döùt, cho neân hôïp laïi maø kieán laäp; trôøi ôû hai coõi sau rôøi boû ñaïo lìa Duïc, gaàn vieäc Daâm maø deã döùt, cho neân kieán laäp rieâng bieät. Coù ngöôøi noùi: Ngöôøi vaø trôøi ôû boán coõi tröôùc xuùc chaïm vôùi nhau thì thaønh Daâm, cho neân hôïp laïi maø kieán laäp; coõi trôøi thöù naêm cuøng cöôøi vôùi nhau thì thaønh Daâm, coõi trôøi thöù saùu cuøng nhìn nhau thì thaønh Daâm, cho neân ñeàu kieán laäp rieâng bieät. Ñaây laø döïa vaøo thí duï ñeå hieån baøy veà thôøi löôïng sai bieät cuûa vieäc Daâm maø noùi, phaàn coøn laïi ñaõ phaân tích nhö tröôùc. Coù ngöôøi noùi: Ngöôøi vaø trôøi ôû boán coõi tröôùc, cuøng öa thích thoï duïng caûnh sinh khôûi töï nhieân, cho neân hôïp laïi kieán laäp moät loaïi; coõi trôøi thöù naêm chæ öa thích thoï duïng caûnh do mình ñaõ hoùa ra, coõi trôøi thöù saùu chæ öa thích thoï duïng caûnh do ngöôøi khaùc ñaõ hoùa ra, cho neân ñeàu kieán laäp moät loaïi. Naêm Dieäu duïc naøy chæ heä thuoäc coõi Duïc, vì theá cho neân chæ döïa vaøo Ñònh Vò chí maø dieät. Naêm Hoïc xöù, ñoù laø xa rôøi ñoaïn döùt sinh maïng, xa rôøi troäm caép, xa rôøi taø daâm, xa rôøi lôøi noùi giaû doái, xa rôøi uoáng röôïu. Naêm loaïi naøy noùi roäng ra nhö chöông Nghieäp Uaån, ñeàu heä thuoäc coõi Duïc, cho neân chæ döïa vaøo Ñònh Vò chí maø dieät. Saùu Noäi xöù, saùu Ngoaïi xöù, saùu Thöùc thaân, saùu Xuùc thaân, saùu Thoï thaân, saùu Töôûng thaân, saùu Tö thaân, saùu AÙi thaân, döïa vaøo Ñònh naøo maø dieät? Ñaùp: Naêm Noäi xöù, Saéc-Thanh-Xuùc ngoaïi xöù, döïa vaøo boán ñòa hoaëc laø Vò chí maø dieät; YÙ noäi xöù, Phaùp ngoaïi xöù, YÙ thöùc thaân, vaø Xuùc-

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 173 384

Thoï-Töôûng-Tö-AÙi thaân töông öng vôùi noù, döïa vaøo baûy ñòa hoaëc laø Vò chí maø dieät; Höông-Vò ngoaïi xöù, Tyû-Thieät thöùc thaân, vaø Xuùc-Thoï-Töôûng-Tö-AÙi thaân töông öng vôùi noù, döïa vaøo Vò chí maø dieät; Nhaõn-Nhó-Thaân thöùc thaân, vaø Xuùc-Thoï-Töôûng-Tö-AÙi thaân töông öng vôùi noù, döïa vaøo Tónh löï

thöù nhaát hoaëc laø Vò chí maø dieät. Hoûi: Vì sao ôû ñaây döïa vaøo saùu phaùp maø soaïn luaän? Ñaùp: Ñoù laø yù cuûa ngöôøi soaïn luaän muoán nhö vaäy, cho neân tuøy theo yù aáy maø soaïn luaän, nhöng khoâng traùi vôùi phaùp töôùng thì khoâng caàn phaûi vaën hoûi. Laïi nöõa, khoâng caàn phaûi hoûi veà yù cuûa ngöôøi soaïn luaän, bôûi vì ñaây laø trong kinh ñaõ noùi. ÔÛ moïi nôi trong kinh, Ñöùc Phaät noùi veà caùc moân saùu phaùp naøy, maø khoâng phaân bieät roäng ra, kinh laø nôi nöông töïa caên baûn cuûa luaän naøy, ñieàu gì maø kinh khoâng giaûi thích thì nay caàn phaûi giaûi thích, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Gaùc laïi yù cuûa ngöôøi soaïn luaän, thì vì sao trong kinh Ñöùc Phaät noùi veà caùc moân saùu phaùp naøy? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì hieån baøy veà naêm Uaån vaø Nhaân cuûa noù. Nghóa laø neáu noùi ñeán naêm Noäi xöù tröôùc, naêm Ngoaïi xöù tröôùc, vaø moät phaàn cuûa Phaùp xöù, thì hieån baøy veà Saéc uaån; neáu noùi ñeán saùu Thoï thaân vaø moät phaàn cuûa Phaùp xöù, thì hieån baøy veà Thoï uaån; neáu noùi ñeán saùu Töôûng thaân vaø moät phaàn cuûa Phaùp xöù, thì hieån baøy veà Töôûng uaån; neáu noùi ñeán saùu Xuùc thaân vaø moät phaàn cuûa Phaùp xöù, thì hieån baøy veà Haønh uaån; neáu noùi ñeán saùu Thöùc thaân vaø YÙ xöù, thì hieån baøy veà Thöùc uaån; neáu noùi ñeán saùu Tö thaân-saùu AÙi thaân, thì hieån baøy veà Nhaân cuûa naêm Uaån. Nhö trong kinh noùi: “Nghieäp laøm Nhaân cuûa Sinh, AÙi laøm Nhaân cuûa Khôûi, Sinh Khôûi töùc laø ñaõ ñaït ñöôïc naêm Uaån.” Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì hieån baøy veà Nhaân(taäp) cuûa ba loaïi laø ng- hieäp-phieàn naõo-khoå. Nghóa laø neáu noùi ñeán saùu Tö thaân thì hieån baøy veà Nhaân cuûa nghieäp, neáu noùi ñeán saùu AÙi thaân thì hieån baøy veà Nhaân cuûa phieàn naõo, neáu noùi ñeán caùc moân saùu phaùp khaùc thì hieån baøy veà Nhaân cuûa khoå. Nhö bôûi vì hieån baøy veà Nhaân cuûa ba loaïi nhö nghieäp..., nhö vaäy bôûi vì hieån baøy veà Sinh cuûa ba loaïi nhö nghieäp..., veà Ñaïo cuûa ba loaïi nhö nghieäp..., neân bieát cuõng nhö vaäy. Töï taùnh cuûa caùc moân saùu phaùp, caùc chöông nhö Taïp Uaån...ñaõ noùi. Nhöng naêm Noäi xöù tröôùc, vaø Saéc-Thanh-Xuùc ngoaïi xöù, ñeàu heä thuoäc naêm ñòa, cho neân döïa vaøo boán ñòa hoaëc laø Vò chí maø dieät. Trong ñoù, heä thuoäc coõi Duïc thì döïa vaøo Ñònh Vò chí maø dieät; cho ñeán heä thuoäc

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 173 385

Tónh löï thöù tö thì döïa vaøo boán Tónh löï, Ñònh Vò chí, Tónh löï trung gian, Caän phaàn Khoâng voâ bieân xöù maø dieät. Nhöng trong naøy ñaõ noùi veà Ñònh, coù ngöôøi noùi: Döïa vaøo Ñònh voâ laäu maø noùi. Coù ngöôøi noùi: Döïa vaøo Ñònh höõu laäu-voâ laäu maø noùi. Nhö tröôùc ñaõ phaân bieät. Ñaõ noùi veà Dieät, neáu noùi laø döïa vaøo chuûng loaïi cuûa Dieät maø noùi, thì ñoù laø noùi ñeán Vò chí ñaõ thaâu nhieáp Ñònh Vò chí, Tónh löï trung gian, Caän phaàn cuûa boán ñòa treân, ôû trong Ñònh Vò chí thaâu nhieáp höõu laäu-voâ laäu, cho neân döïa vaøo Ñònh naøy coù theå dieät naêm Noäi xöù, vaø Saéc-Thanh-Xuùc ngoaïi xöù heä thuoäc coõi Duïc, cho ñeán heä thuoäc Tónh löï thöù tö. Neáu noùi laø döïa vaøo cöùu caùnh cuûa Dieät maø noùi, thì ñoù laø noùi ñeán Vò chí thaâu nhieáp Ñònh Vò chí-Tónh löï trung gian vaø Caän phaàn Khoâng voâ bieân xöù, ôû trong Ñònh Vò chí chæ thaâu nhieáp voâ laäu, cho neân döïa vaøo Ñònh naøy coù theå dieät naêm Noäi xöù, vaø

Saéc-Thanh-Xuùc ngoaïi xöù heä thuoäc Tónh löï thöù tö. Vì vaäy cho neân noùi laø döïa vaøo boán ñòa hoaëc laø Vò chí maø dieät. YÙ noäi xöù-Phaùp ngoaïi xöù, YÙ thöùc thaân vaø Xuùc-Thoï-Töôûng-Tö-AÙi thaân töông öng vôùi noù ñeàu heä thuoäc chín ñòa, vaø coù luùc khoâng heä thuoäc. Heä thuoäc chín ñòa thì döïa vaøo baûy ñòa hoaëc laø Vò chí maø dieät. Trong ñoù, heä thuoäc coõi Duïc thì döïa vaøo Ñònh Vò chí maø dieät, cho ñeán heä thuoäc Phi töôûng phi phi töôûng xöù thì döïa vaøo baûy Caên baûn-Ñònh Vò chí-Tónh löï trung gian maø dieät. Nhöng trong naøy ñaõ noùi veà Ñònh, coù ngöôøi noùi: Ñònh voâ laäu. Coù ngöôøi noùi: Ñònh höõu laäu-voâ laäu. Cuõng nhö tröôùc ñaõ phaân bieät. Ñaõ noùi veà Dieät, neáu noùi laø döïa vaøo chuûng loaïi cuûa Dieät maø noùi, thì ñoù laø noùi ñeán Vò chí ñaõ thaâu nhieáp Ñònh Vò chí, Tónh löï trung gian, Caän phaàn cuûa baûy ñòa treân, ôû trong Ñònh Vò chí thaâu nhieáp höõu laäu-voâ laäu, cho neân döïa vaøo Ñònh naøy coù theå dieät YÙ noäi xöù... heä thuoäc coõi Duïc, cho ñeán heä thuoäc Phi töôûng phi phi töôûng xöù. Neáu noùi laø döïa vaøo cöùu caùnh cuûa Dieät maø noùi, thì ñoù laø noùi ñeán Vò chí thaâu nhieáp Ñònh Vò chí-Tónh löï trung gian, ôû trong Ñònh Vò chí chæ thaâu nhieáp voâ laäu, cho neân döïa vaøo Ñònh naøy coù theå dieät YÙ noäi xöù... heä thuoäc Phi töôûng phi phi töôûng xöù. Vì vaäy cho neân noùi laø döïa vaøo baûy ñòa hoaëc laø Vò chí maø dieät. Höông-Vò ngoaïi xöù, Tyû-Thieät thöùc thaân, vaø Xuùc-Thoï-Töôûng-Tö- AÙi thaân töông öng vôùi noù, ñeàu heä thuoäc coõi Duïc cho neân chæ döïa vaøo Ñònh Vò chí maø dieät. Nhaõn-Nhó-Thaân thöùc thaân, vaø Xuùc-Thoï-Töôûng-Tö-AÙi thaân töông öng vôùi noù, ñeàu heä thuoäc hai ñòa cho neân döïa vaøo Tónh löï thöù nhaát hoaëc laø Vò chí maø dieät. Trong ñoù, heä thuoäc coõi Duïc thì döïa vaøo Ñònh Vò chí



maø dieät, heä thuoäc Tónh löï thöù nhaát thì döïa vaøo Tónh löï thöù nhaát, Ñònh Vò chí, Tónh löï trung gian, Caän phaàn Tónh löï thöù hai maø dieät. Nhöng trong naøy ñaõ noùi veà Ñònh, coù ngöôøi noùi: Ñònh voâ laäu. Coù ngöôøi noùi: Ñònh höõu laäu-voâ laäu. Cuõng nhö tröôùc ñaõ phaân bieät. Ñaõ noùi veà Dieät, coù ngöôøi noùi: Döïa vaøo chuûng loaïi cuûa Dieät maø noùi. Coù ngöôøi noùi: Döïa vaøo cöùu caùnh cuûa Dieät maø noùi. Tuøy theo söï thích hôïp, cuõng nhö tröôùc ñaõ phaân bieät. Vì vaäy cho neân noùi laø döïa vaøo Tónh löï thöù nhaát hoaëc laø Vò chí maø dieät. Baûy Thöùc truù, taùm Phaùp theá gian, chín Höõu tình cö, möôøi Nghieäp ñaïo, döïa vaøo Ñònh naøo maø dieät? Ñaùp: Thöùc truù thöù nhaát, taùm Phaùp theá gian, Höõu tình cö thöù nhaát, möôøi Nghieäp ñaïo, döïa vaøo Vò chí maø dieät; Thöùc truù thöù hai, Höõu tình cö thöù hai, döïa vaøo Tónh löï thöù nhaát hoaëc laø Vò chí maø dieät; Thöùc truù thöù ba, Höõu tình cö thöù ba, döïa vaøo hai ñòa hoaëc laø Vò chí maø dieät; Thöùc truù thöù tö, Höõu tình cö thöù tö, döïa vaøo ba ñòa hoaëc laø Vò chí maø dieät; Höõu tình cö thöù naêm, döïa vaøo boán ñòa hoaëc laø Vò chí maø dieät; Thöùc truù thöù naêm, Höõu tình cö thöù saùu, döïa vaøo naêm ñòa hoaëc laø Vò chí maø dieät; Thöùc truù thöù saùu, Höõu tình cö thöù baûy, döïa vaøo saùu ñòa hoaëc laø Vò chí maø dieät; Thöùc truù thöù baûy, Höõu tình cö thöù taùm-thöù chín, döïa vaøo baûy ñòa hoaëc laø Vò chí maø dieät. Baûy Thöùc truù noùi roäng ra nhö chöông Ñaïi

Chuûng Uaån. Trong naøy, Thöùc truù thöù nhaát chæ heä thuoäc coõi Duïc, cho neân chæ döïa vaøo Ñònh Vò chí maø dieät. Thöùc truù thöù hai heä thuoäc Tónh löï thöù nhaát, cho neân döïa vaøo Tónh löï thöù nhaát, Ñònh Vò chí, Tónh löï trung gian, Caän phaàn Tónh löï thöù hai maø dieät. Thöùc truù thöù ba heä thuoäc Tónh löï thöù hai, cho neân döïa vaøo hai Tónh löï ñaàu, Ñònh Vò chí, Tónh löï trung gian, Caän phaàn Tónh löï thöù ba maø dieät. Thöùc truù thöù tö heä thuoäc Tónh löï thöù ba, cho neân döïa vaøo ba Tónh löï ñaàu, Ñònh Vò chí, Tónh löï trung gian, Caän phaàn Tónh löï thöù tö maø dieät. Thöùc truù thöù naêm heä thuoäc Khoâng voâ bieân xöù, cho neân döïa vaøo naêm Caên baûn-Ñònh Vò chí-Tónh löï trung gian, Caän phaàn Thöùc voâ bieân xöù maø dieät. Thöùc truù thöù saùu heä thuoäc Thöùc voâ bieân xöù, cho neân döïa vaøo saùu Caên baûn-Ñònh Vò chí-Tónh löï trung gian, Caän phaàn Voâ sôû höõu xöù maø dieät. Thöùc truù thöù baûy heä thuoäc Voâ sôû höõu xöù, cho neân döïa vaøo baûy Caên baûn-Ñònh Vò chí-Tónh löï trung gian, Caän phaàn Phi töôûng phi phi töôûng xöù maø dieät. Nhöng trong naøy ñaõ noùi veà Ñònh, coù ngöôøi noùi: Ñònh voâ laäu. Coù ngöôøi noùi: Ñònh höõu laäu-voâ laäu. Cuõng nhö tröôùc ñaõ phaân bieät. Ñaõ noùi veà Dieät, trong naøy khoâng coù hai caùch noùi sai bieät veà chuûng loaïi cuûa Dieät vaø



cöùu caùnh cuûa Dieät, bôûi vì taát caû ñeàu chæ laø heä thuoäc moät ñòa. Taùm phaùp theá gian, ñoù laø: 1. Lôïi. 2. Khoâng coù lôïi. 3. Danh döï. 4. Mang laáy tai tieáng. 5. Ca ngôïi. 6. Cheâ bai. 7. Vui söôùng. 8. Khoå ñau. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Bôûi vì caàn phaûi ngaên chaën toâng chæ cuûa ngöôøi khaùc ñeå hieån baøy veà nghóa lyù cuûa mình. Nghóa laø Luaän giaû Phaân Bieät vaø caùc Sö thuoäc Ñaïi Chuùng Boä chaáp raèng: Sinh thaân cuûa Ñöùc Phaät laø phaùp voâ laäu. Vì sao hoï ñöa ra caùch noùi naøy? Bôûi vì döïa vaøo trong kinh. Nhö trong kinh noùi: “Nhö Lai sinh giöõa theá gian, truù giöõa theá gian, rôøi khoûi phaùp hieän taïi cuûa theá gian, khoâng bò phaùp theá gian laøm cho nhieãm oâ.” Hoï döïa vaøo ñieàu naøy cho neân noùi Sinh thaân cuûa Ñöùc Phaät laø phaùp voâ laäu. Vaû laïi, hoï noùi raèng bôûi vì taát caû phieàn naõo vaø taäp khí, Ñöùc Phaät ñeàu vónh vieãn ñoaïn tröø, laøm sao Sinh thaân seõ laø höõu laäu? Bôûi vì ngaên chaën yù ñoù ñeå hieån baøy Sinh thaân cuûa Ñöùc Phaät chæ laø phaùp höõu laäu chöù khoâng phaûi laø voâ laäu, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Vì sao bieát Sinh thaân cuûa Ñöùc Phaät laø phaùp höõu laäu? Ñaùp: Nhö trong kinh noùi: “Tyø kheo neân bieát! Bôûi vì Voâ minh maø che laáp, do kieát AÙi maø raøng buoäc, ngöôøi ngu doát caûm ñöôïc thaân coù Thöùc, ngöôøi thoâng minh cuõng nhö vaäy.” Sinh thaân cuûa Ñöùc Phaät ñaõ laø quaû cuûa Voâ minh vaø AÙi, cho neân bieát khoâng phaûi laø phaùp voâ laäu. Laïi trong kinh noùi: “Möôøi Xöù vaø phaàn ít cuûa hai Xöù laø höõu laäu.” Vì vaäy cho neân bieát Sinh thaân cuûa Ñöùc Phaät chaéc chaén laø höõu laäu. Neáu Sinh thaân cuûa Ñöùc Phaät laø phaùp voâ laäu, thì ngöôøi nöõ Voâ Tæ khoâng neân sinh taâm tham nhieãm, Öông-quaät-lôïi-ma-la khoâng neân sinh taâm giaän döõ, OÂ-loâ-taàn-loa-ca-dieáp-ba khoâng neân sinh taâm ngu si, Baø-la-moân Ngao Maïn khoâng neân sinh taâm kieâu maïn. Bôûi vì Sinh thaân cuûa Ñöùc Phaät laøm cho

ngöôøi khaùc sinh taâm tham nhieãm-giaän döõ-ngu si-kieâu maïn, cho neân bieát chaéc chaén laø höõu laäu. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì kinh maø hoï ñaõ daãn chöùng neân hieåu theá naøo? Ñaùp: YÙ bí maät cuûa kinh aáy laø noùi veà Phaùp thaân cuûa Ñöùc Phaät,



nghóa laø Nhö Lai sinh giöõa theá gian, truù giöõa theá gian laø noùi veà Sinh thaân cuûa Ñöùc Phaät; rôøi khoûi phaùp hieän taïi cuûa theá gian, khoâng bò phaùp theá gian laøm cho nhieãm oâ laø noùi veà Phaùp thaân cuûa Ñöùc Phaät. Laïi nöõa, phaùp theá gian töùc laø taùm phaùp theá gian. Bôûi vì Nhö Lai khoâng bò taùm phaùp theá gian laøm cho nhieãm oâ, cho neân noùi phaùp theá gian khoâng nhieãm oâ, chöù khoâng phaûi laø noùi ñeán voâ laäu. Nghóa laø taùm phaùp theá gian thuaän theo höõu tình theá gian, höõu tình theá gian cuõng thuaän theo taùm phaùp theá gian; taùm phaùp theá gian thuaän theo Nhö Lai, Nhö Lai khoâng thuaän theo taùm phaùp theá gian, cho neân noùi Nhö Lai khoâng phaûi laø do phaùp theá gian laøm cho nhieãm oâ. Laïi nöõa, Nhö Lai lìa xa taùm phaùp theá gian, cho neân noùi laø khoâng nhieãm oâ chöù khoâng phaûi laø noùi ñeán voâ laäu. Hoûi: Nhö Lai cuõng coù taùm phaùp theá gian, vì sao noùi laø lìa xa? Ñaùp: Coù lôïi, laø nhö Tröôûng giaû OÂ-yeát-la, ôû trong moät ngaøy ñem ba traêm ngaøn boä y phuïc cuùng döôøng Ñöùc Phaät; Y vöông Thôøi-phöôïc-ca cuøng taùm möôi ngöôøi ôû trong moät ngaøy, ñeàu daâng cuùng Ñöùc Phaät traêm ngaøn boä y Song-kieàu-xaù-da. Khoâng coù lôïi, laø nhö Ñöùc Phaät vaøo moät luùc noï khoaùc y oâm baùt, ñi vaøo thoân cuûa Baø-la-moân Sa-la khaát thöïc, oâm baùt khoâng maø ñi vaøo roài oâm baùt khoâng maø ñi ra. Coù danh döï, laø luùc Ñöùc Phaät môùi sinh ra thì danh tieáng leân ñeán coõi trôøi Tha Hoùa Töï Taïi, luùc chöùng ñöôïc quaû vò Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc thì danh tieáng leân ñeán coõi trôøi Saéc Cöùu Caùnh, luùc Chuyeån phaùp luaân thì danh tieáng leân ñeán coõi trôøi Phaïm. Mang laáy tai tieáng, laø nhö Ñöùc Phaät trong moät ngaøy gaëp phaûi Baø-la-moân nöõ Chieán-giaø phæ baùng, laïi vaøo moät luùc noï bôûi vì coâ gaùi Toân-ñaø-lôïi maø tieáng xaáu ñoàn khaép möôøi saùu nöôùc lôùn. Coù cheâ bai, laø nhö Baø-la-moân aùc mieäng Baït-la-ñoïa-xaø, duøng naêm traêm baøi tuïng maéng chöôûi ngay tröôùc maët Ñöùc Phaät. Coù ca ngôïi, laø nhö chính Baø-la-moân aáy, bôûi vì saéc dieän cuûa Ñöùc Phaät khoâng ñoåi khaùc, cho neân ñaõ phaùt sinh nieàm tin thanh tònh, laïi duøng naêm traêm baøi tuïng ca ngôïi ngay tröôùc maët Ñöùc Phaät. Toân giaû Xaù-lôïi-töû duøng raát nhieàu baøi tuïng, ca ngôïi coâng ñöùc Voâ thöôïng cuûa Ñöùc Phaät ngay tröôùc maët. Toân giaû A- nan-ñaø duøng raát nhieàu baøi tuïng, ca ngôïi phaùp vi dieäu hieám coù cuûa Ñöùc Phaät ngay tröôùc maët. Nhö vaäy caùc Ñaïi luaän sö nhö OÂ-ba-ly, Baø-kyø-xa, Ni-la-boä-ñeå..., ñeàu duøng traêm ngaøn baøi tuïng maø ca ngôïi Ñöùc Phaät ngay tröôùc maët. Coù vui söôùng, laø Ñöùc Phaät coù thaân taâm thuø thaéng, caûm thoï nieàm vui vaø nieàm vui Khinh an, taát caû höõu tình voán khoâng coù theå saùnh kòp. Coù

khoå ñau, laø Ñöùc Theá Toân cuõng coù ñau löng-ñau ñaàu, bò gai Khieát-ñòa-la ñaâm laøm toån thöông chaân, vaø ñaù vaêng laøm bò thöông ngoùn chaân chaûy maùu. Nhöõng phaùp nhö vaäy, Ñöùc Theá Toân ñeàu coù, vì sao noùi laø lìa xa? Ñaùp: Nhöõng phaùp aáy ñeàu khoâng coù theå laøm cho Ñöùc Phaät sinh taâm nhieãm oâ, cho neân goïi laø lìa xa. Nghóa laø Phaät Theá Toân tuy gaëp ñöôïc boán phaùp nhö Lôïi… maø taâm khoâng daâng cao, tuy gaëp phaûi boán phaùp nhö Khoâng coù lôïi… maø taâm khoâng xuoáng thaáp. Laïi nöõa, tuy gaëp ñöôïc boán phaùp nhö Lôïi… maø taâm khoâng vui möøng, tuy gaëp phaûi boán phaùp nhö Khoâng coù lôïi… maø taâm khoâng buoàn lo. Laïi nöõa, tuy gaëp ñöôïc boán phaùp nhö Lôïi… maø taâm khoâng sinh ra nhieãm tröôùc bôûi vì vui thích, tuy gaëp phaûi boán phaùp nhö Khoâng coù lôïi… maø taâm khoâng sinh ra öu saàu bôûi vì gheùt boû. Laïi nöõa, tuy gaëp ñöôïc boán phaùp nhö Lôïi… maø khoâng sinh ra yeâu thích, tuy gaëp phaûi boán phaùp nhö Khoâng coù lôïi… maø khoâng sinh ra töùc giaän. Ví nhö nuùi chuùa Dieäu Cao ôû treân taàng Kim luaân, gioù maïnh töø taùm höôùng khoâng coù theå laøm cho lay ñoäng; Ñöùc Theá Toân cuõng nhö vaäy, an truù treân taàng Kim luaân cuûa Giôùi, taùm ngoïn gioù cuûa theá gian voán khoâng coù theå laøm cho lay ñoäng. Vì vaäy maø goïi laø khoâng bò phaùp theá gian laøm cho nhieãm oâ, chöù khoâng phaûi noùi raèng Sinh thaân laø voâ laäu cho neân noùi laø khoâng nhieãm oâ. Hoûi: Nhö Lai ñoái vôùi taát caû phieàn naõo vaø taäp khí, ñeàu vónh vieãn ñoaïn töø, taïi sao phaûi noùi laø höõu laäu? Ñaùp: Tuy vónh vieãn ñoaïn töø caùc laäu trong thaân mình, maø coù theå taêng tröôûng caùc laäu nôi thaân ngöôøi khaùc. Vaû laïi, sinh ra töø caùc laäu cuûa thôøi gian tröôùc, cho neân noùi laø höõu laäu. Cho neân bôûi vì ngaên chaën toâng chæ cuûa ngöôøi khaùc ñeå hieån baøy veà nghóa lyù cuûa mình, maø soaïn ra phaàn luaän naøy. Trong naøy, Lôïi thì coù hai loaïi: 1. Coù maïng soáng. 2. Khoâng coù maïng soáng. Lôïi coù maïng soáng, ñoù laø coù ñöôïc voi-ngöïa-traâu-deâ, vôï con-toâi tôù…; Lôïi khoâng coù maïng soáng, ñoù laø coù ñöôïc nhöõng vaät nhö vaøng-baïc-aùo quaàn… Khoâng coù lôïi, ñoù chính laø khoâng coù ñöôïc hai loaïi Lôïi nhö tröôùc. Danh döï, ñoù laø khoâng ca ngôïi ngay tröôùc maët. Mang laáy tai tieáng, ñoù laø khoâng cheâ bai ngay tröôùc maët. Ca ngôïi, ñoù laø söï ca ngôïi ngay tröôùc maët. Cheâ bai, ñoù laø söï cheâ bai ngay tröôùc maët. Vui söôùng, ñoù laø söï vui söôùng

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 173 390

thuoäc thaân taâm cuûa coõi Duïc. Coù ngöôøi noùi: Chæ choïn laáy nieàm vui töông öng vôùi naêm Thöùc. Khoå ñau, ñoù laø söï khoå ñau thuoäc thaân taâm cuûa coõi Duïc. Coù ngöôøi noùi: Chæ choïn laáy khoå ñau töông öng vôùi naêm Thöùc. Hoûi: Taùm phaùp theá gian naøy do maáy Giôùi-maáy Xöù-maáy Uaån thaâu nhieáp? Ñaùp: Lôïi coù maïng soáng, do möôøi baûy Giôùi-möôøi moät Xöù-naêm Uaån thaâu nhieáp tröø ra Thanh, bôûi vì Thanh khoâng phaûi laø luoân luoân coù, maø chính laø thuoäc veà thaân. Lôïi khoâng coù maïng soáng, do boán Giôùi-boán Xöù-moät Uaån thaâu nhieáp, ñoù laø Saéc-Höông-Vò-Xuùc giôùi-xöù vaø Saéc uaån. Khoâng coù lôïi-Danh döï-Mang laáy tai tieáng-Ca ngôïi-Cheâ bai-Vui söôùng- Khoå ñau, do hai Giôùi-hai Xöù-ba Uaån thaâu nhieáp, ñoù laø Thanh-Phaùp giôùi- xöù vaø Saéc-Thoï-Haønh

uaån. Trong naøy, Khoâng coù lôïi do Phaùp giôùi-Phaùp xöù vaø Haønh uaån thaâu nhieáp, bôûi vì Khoâng coù lôïi laø khoâng thaønh töïu. Danh döï-Mang laáy tai tieáng-Ca ngôïi-Cheâ bai, do Thanh giôùi-Thanh xöù vaø Saéc uaån thaâu nhieáp. Vui söôùng-Khoå ñau, do Phaùp giôùi-Phaùp xöù vaø Thoï uaån thaâu nhieáp. Neáu noùi chung thì taùm phaùp theá gian do möôøi taùm Giôùi- möôøi hai Xöù-naêm Uaån thaâu nhieáp. Coù ngöôøi noùi: Lôïi-Khoâng coù lôïi ñeàu do möôøi taùm Giôùi-möôøi hai Xöù- naêm Uaån thaâu nhieáp, bôûi vì ñaõ coù ñöôïc vaø voán khoâng coù ñöôïc ñeàu bao goàm möôøi taùm Giôùi- möôøi hai Xöù- naêm Uaån thaâu nhieáp, coøn laïi noùi nhö tröôùc. Coù ngöôøi noùi: Lôïi-Khoâng coù lôïi ñeàu do Phaùp giôùi-Phaùp xöù vaø Haønh uaån thaâu nhieáp, bôûi vì Lôïi-Khoâng coù lôïi ñeàu duøng taùnh cuûa thaønh töïu vaø khoâng thaønh töïu ñeå laøm Theå, coøn laïi noùi nhö tröôùc. Hoûi: Vì sao taùm loaïi naøy goïi laø phaùp theá gian? Ñaùp: Bôûi vì thuaän theo höõu tình theá gian, cho neân goïi laø phaùp theá gian. Höõu tình theá gian neáu gaëp ñöôïc boán phaùp nhö Lôïi... thì taâm hoï daâng cao, neáu gaëp phaûi boán phaùp nhö Khoâng coù lôïi... thì taâm hoï xuoáng thaáp. Laïi nöõa, neáu gaëp ñöôïc boán phaùp nhö Lôïi... thì taâm sinh ra vui möøng, neáu gaëp phaûi boán phaùp nhö Khoâng coù lôïi... thì taâm sinh ra buoàn lo. Laïi nöõa, neáu gaëp ñöôïc boán phaùp nhö Lôïi... thì taâm nhieãm tröôùc cho neân sinh ra vui thích, neáu gaëp phaûi boán phaùp nhö Khoâng coù lôïi... thì taâm gheùt boû cho neân sinh ra öu saàu. Laïi nöõa, neáu gaëp ñöôïc boán phaùp nhö Lôïi... thì taâm sinh ra yeâu thích, neáu gaëp phaûi boán phaùp nhö Khoâng coù lôïi... thì taâm sinh ra töùc giaän.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 173 391

Vì vaäy taùm loaïi naøy goïi laø phaùp theá gian. Taâm cuûa Nhö Lai khoâng tuøy thuaän ñoái vôùi taùm loaïi naøy, cho neân noùi laø khoâng bò phaùp theá gian laøm cho nhieãm oâ. Hoûi: Thanh vaên-Ñoäc giaùc ñoaïn döùt yeâu-gheùt cho neân cuõng khoâng thuaän theo taùm phaùp nhö vaäy, vì sao khoâng noùi? Ñaùp: Bôûi vì ñieàu aáy khoâng nhaát ñònh, nghóa laø coù luùc khoâng nhieãm tröôùc, nhö chuûng taùnh Baát ñoäng phaùp; hoaëc laïi coù luùc nhieãm tröôùc, nhö chuûng taùnh Thoái phaùp. Laïi nöõa, bôûi vì haøng Nhò thöøa haõy coøn coù phaùp töông töï, nghóa laø A-la-haùn tuy ñoaïn döùt yeâu-gheùt, maø coù taäp khí soùt laïi töông töï yeâu- gheùt. Nhö hai vò A-la-haùn ñeàu laø Baát thôøi giaûi thoaùt, cuøng ôû moät nôi maø moät vò thì coù ñöôïc nhieàu danh tieáng vaø söï cung kính cuùng döôøng, moät vò thì khoâng coù ñöôïc. Vò coù ñöôïc ñieàu aáy thì töïa nhö töï daâng cao, nhö coù söï vui möøng yeâu thích; vò khoâng coù ñöôïc ñieàu aáy thì töïa nhö töï xuoáng thaáp, nhö coù söï buoàn phieàn lo laéng. Vì vaäy khoâng noùi laø khoâng nhieãm tröôùc ñoái vôùi phaùp theá gian. Chæ rieâng Ñöùc Phaät ñaõ vónh vieãn loaïi boû taäp khí yeâu-gheùt. Giaû söû taát caû höõu tình ñeàu coù ñöôïc lôïi döôõng thuø thaéng-danh döï cung kính, Nhö Lai khoâng coù ñöôïc moät phaàn nhoû, nhöng hoaøn toaøn khoâng coù taâm lyù töï xuoáng thaáp töïa nhö traïng thaùi buoàn phieàn lo laéng, maø traùi laïi coøn sinh taâm vui möøng. Giaû söû moät mình Ñöùc Phaät coù ñöôïc taát caû lôïi döôõng thuø thaéng-danh döï cung kính, caùc höõu tình khaùc khoâng coù ñöôïc moät phaàn nhoû, nhöng hoaøn toaøn khoâng coù taâm lyù töï daâng cao töïa nhö traïng

thaùi vui möøng yeâu thích, maø traùi laïi coøn sinh taâm thöông caûm xoùt xa. Vì vaäy chæ moät mình Ñöùc Phaät noùi laø khoâng nhieãm tröôùc ñoái vôùi phaùp theá gian. Vaû laïi, Ñöùc Phaät Theá Toân coù ñöôïc lôïi döôõng maø khoâng daâng cao, bôûi vì ñoaïn döùt taäp khí kieâu maïn; khoâng coù ñöôïc lôïi döôõng maø khoâng xuoáng thaáp, bôûi vì vui vôùi söï xa lìa; coù ñöôïc danh döï maø khoâng vui möøng, bôûi vì ñoaïn döùt taäp khí yeâu thích; mang laáy tai tieáng maø khoâng lo laéng, bôûi vì ñaït ñöôïc phaùp voâ uùy; ca ngôïi maø khoâng sinh taâm möøng vui, bôûi vì ñoaïn döùt taäp khí kieâu maïn; cheâ bai maø khoâng sinh taâm öu saàu, bôûi vì truù trong Tam-ma-ñòa Khoâng; vui söôùng maø khoâng sinh taâm yeâu quyù, bôûi vì truù trong Tam-ma-ñòa Voâ nguyeän; khoå ñau maø khoâng sinh taâm giaän döõ, bôûi vì truù trong Tam-ma-ñòa Voâ töôùng. Taùm phaùp theá gian naøy chæ heä thuoäc coõi Duïc, cho neân chæ döïa vaøo Ñònh Vò chí maø dieät. Chín Höõu tình cö noùi roäng ra nhö chöông Ñaïi Chuûng Uaån.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 173 392

Trong naøy, nghóa veà Dieät cuûa baûy loaïi, noùi nhö baûy Thöùc truù. Höõu tình cö thöù naêm heä thuoäc Tónh löï thöù tö, cho neân döïa vaøo boán Tónh löï-Ñònh Vò chí-Tónh löï trung gian, Caän phaàn Khoâng voâ bieân xöù maø dieät. Höõu tình cö thöù chín heä thuoäc Phi töôûng phi phi töôûng xöù, cho neân cho neân döïa vaøo baûy Caên baûn-Ñònh Vò chí-Tónh löï trung gian maø dieät. Nhöng trong naøy ñaõ noùi veà Ñònh, coù ngöôøi noùi: Ñònh voâ laäu. Coù ngöôøi noùi: Ñònh höõu laäu-voâ laäu. Cuõng nhö tröôùc ñaõ phaân bieät. Trong naøy cuõng khoâng coù hai caùch noùi sai bieät veà chuûng loaïi cuûa Dieät vaø cöùu caùnh cuûa Dieät, bôûi vì taát caû ñeàu chæ laø heä thuoäc moät ñòa. Möôøi Nghieäp ñaïo noùi roäng ra nhö chöông Nghieäp Uaån. Trong ñoù, möôøi nghieäp ñaïo baát thieän chæ heä thuoäc coõi Duïc, cho neân chæ döïa vaøo Ñònh Vò chí maø dieät. Baûy nghieäp ñaïo thieän tröôùc heä thuoäc naêm ñòa vaø khoâng heä thuoäc, heä thuoäc coõi Duïc thì döïa vaøo Ñònh Vò chí maø dieät, cho ñeán heä thuoäc Tónh löï thöù tö thì döïa vaøo boán Tónh löï-Ñònh Vò chí-Tónh löï trung gian, Caän phaàn Khoâng voâ bieân xöù maø dieät. Ba nghieäp ñaïo thieän sau heä thuoäc chín ñòa vaø khoâng heä thuoäc, heä thuoäc coõi Duïc thì döïa vaøo Ñònh Vò chí maø dieät, cho ñeán heä thuoäc Phi töôûng phi phi töôûng xöù thì döïa vaøo baûy Caên baûn-Ñònh Vò chí-Tónh löï trung gian maø dieät. Nhöng trong naøy döïa vaøo nghieäp ñaïo thieän cuûa coõi Duïc laø ñoái trò gaàn cuûa nghieäp ñaïo baát thieän maø noùi, cho neân chæ döïa vaøo Ñònh Vò chí maø dieät. Hoûi: Boán Tónh löï, boán Voâ löôïng, boán Voâ saéc, taùm Giaûi thoaùt, taùm Thaéng xöù, möôøi Bieán xöù, döïa vaøo Ñònh naøo maø dieät? Ñaùp: Tónh löï thöù nhaát döïa vaøo Tónh löï thöù nhaát hoaëc laø Vò chí maø dieät; Tónh löï thöù hai-Hyû voâ löôïng-hai Giaûi thoaùt ñaàu-boán Thaéng xöù tröôùc, döïa vaøo hai ñòa hoaëc laø Vò chí maø dieät; Tónh löï thöù ba döïa vaøo ba ñòa hoaëc laø Vò chí maø dieät; Tónh löï thöù tö-ba Voâ löôïng-Tònh giaûi thoaùt- boán Thaéng xöù sau, taùm Bieán xöù tröôùc, döïa vaøo boán ñòa hoaëc laø Vò chí maø dieät; Khoâng voâ bieân xöù vaø Giaûi thoaùt-Bieán xöù cuûa ñòa aáy, döïa vaøo naêm ñòa hoaëc laø Vò chí maø dieät; Thöùc voâ bieân xöù vaø Giaûi thoaùt-Bieán xöù cuûa ñòa aáy, döïa vaøo saùu ñòa hoaëc laø Vò chí

maø dieät; hai Voâ saéc sau, ba Giaûi thoaùt sau, döïa vaøo baûy ñòa hoaëc laø Vò chí maø dieät. Trong naøy, boán Tónh löï cho ñeán möôøi Bieán xöù, noùi roäng ra nhö nôi khaùc. Boán Tónh löï aáy ñeàu heä thuoäc ñòa mình vaø khoâng heä thuoäc, heä thuoäc ñòa mình thì ñeàu döïa vaøo ñòa Caên baûn döôùi ñòa mình-Ñònh Vò chí-

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 173 393

Tónh löï trung gian vaø Caän phaàn cuûa ñòa tieáp theo phía treân maø dieät. Nhöng ñaõ noùi veà Ñònh, laø höõu laäu-voâ laäu, nhö tröôùc ñaõ phaân bieät. Ñaõ noùi veà Dieät, trong naøy khoâng coù hai caùch noùi sai bieät veà chuûng loaïi cuûa Dieät vaø cöùu caùnh cuûa Dieät, bôûi vì taát caû ñeàu chæ laø heä thuoäc moät ñòa. Trong boán Voâ löôïng thì Hyû voâ löôïng heä thuoäc hai Tónh löï ñaàu, cho neân döïa vaøo hai ñòa hoaëc laø Vò chí maø dieät; ba Voâ löôïng coøn laïi heä thuoäc boán ñòa, cho neân döïa vaøo boán ñòa hoaëc laø Vò chí maø dieät. Sai bieät trong ñoù tuøy theo thích hôïp nhö tröôùc. Nhöng ñaõ noùi veà Ñònh, laø höõu laäu-voâ laäu, nhö tröôùc ñaõ phaân bieät. Ñaõ noùi veà Dieät, coù ngöôøi noùi: Döïa vaøo chuûng loaïi cuûa Dieät maø noùi. Coù ngöôøi noùi: Döïa vaøo cöùu caùnh cuûa Dieät maø noùi. Tuøy theo söï thích hôïp, nhö tröôùc ñaõ phaân bieät. Nhöng ôû trong Ñònh Vò chí ñeàu chæ thaâu nhieáp voâ laäu, neân bieát. Trong boán Voâ saéc thì ba Voâ saéc tröôùc ñeàu heä thuoäc ñòa mình vaø khoâng heä thuoäc, heä thuoäc ñòa mình thì döïa vaøo ñòa Caên baûn döôùi ñòa mình-Ñònh Vò chí-Tónh löï trung gian vaø Caän phaàn cuûa ñòa tieáp theo phía treân maø dieät. Moät Voâ saéc sau chæ coù heä thuoäc ñòa mình, döïa vaøo baûy Caên baûn-Ñònh Vò chí-Tónh löï trung gian maø dieät. Nhöng ñaõ noùi veà Ñònh, laø höõu laäu-voâ laäu, nhö tröôùc ñaõ phaân bieät. Ñoái vôùi moät Voâ saéc sau chæ caàn döïa vaøo Ñònh voâ laäu maø noùi. Ñaõ noùi veà Dieät, trong naøy cuõng khoâng coù hai caùch noùi sai bieät veà chuûng loaïi cuûa Dieät vaø cöùu caùnh cuûa Dieät, bôûi vì cuõng chæ laø heä thuoäc moät ñòa. Trong taùm Giaûi thoaùt thì hai Giaûi thoaùt ñaàu, noùi nhö Hyû voâ löôïng; Giaûi thoaùt cuûa ba Voâ saéc döôùi noùi nhö ba Voâ saéc döôùi; hai Giaûi thoaùt sau noùi nhö Voâ saéc thöù tö. Tònh giaûi thoaùt heä thuoäc vaøo ñòa Tónh löï thöù tö, cho neân döïa vaøo boán Tónh löï-Ñònh Vò chí-Tónh löï trung gian, Caän phaàn Khoâng voâ bieân xöù maø dieät. Trong naøy, ñaõ noùi veà Ñònh vaø ñaõ noùi veà Dieät, ñeàu noùi nhö Tónh löï thöù tö. Trong taùm Thaéng xöù thì boán Thaéng xöù tröôùc, noùi nhö hai Giaûi thoaùt ñaàu; boán Thaéng xöù sau noùi nhö Tònh giaûi thoaùt. Trong möôøi Bieán xöù thì taùm Bieán xöù tröôùc noùi nhö boán Thaéng xöù sau; Bieán xöù cuûa Khoâng voâ bieân xöù chæ heä thuoäc ñòa mình, cho neân döïa vaøo naêm Caên baûn-Ñònh Vò chí-Tónh löï trung gian vaø Caän phaàn Thöùc voâ bieân xöù maø dieät; Bieán xöù cuûa Thöùc voâ bieân xöù cuõng chæ heä thuoäc ñòa

mình, cho neân döïa vaøo saùu Caên baûn-Ñònh Vò chí-Tónh löï trung gian vaø Caän phaàn Voâ sôû höõu xöù maø dieät. Nhöng trong naøy ñaõ noùi veà Ñònh, laø höõu laäu-voâ laäu, nhö tröôùc ñaõ phaân bieät. Ñaõ noùi veà Dieät, cuõng khoâng coù hai caùch noùi sai bieät veà chuûng loaïi cuûa Dieät vaø cöùu caùnh cuûa Dieät, bôûi vì cuõng chæ laø heä thuoäc vaøo ñòa mình. Hoûi: Tha taâm trí-Theá tuïc trí döïa vaøo

Ñònh naøo maø dieät? Ñaùp: Tha taâm trí döïa vaøo boán ñòa hoaëc laø Vò chí maø dieät, Theá tuïc trí döïa vaøo baûy ñòa hoaëc laø Vò chí maø dieät. Trong naøy, Tha taâm trí-Theá tuïc trí, noùi roäng ra nhö nôi khaùc. Nhöng Tha taâm trí heä thuoäc boán ñòa vaø khoâng heä thuoäc, heä thuoäc Tónh löï thöù nhaát thì döïa vaøo Tónh löï thöù nhaát-Ñònh Vò chí-Tónh löï trung gian, Caän phaàn Tónh löï thöù hai maø dieät; cho ñeán heä thuoäc Tónh löï thöù tö, thì döïa vaøo boán Tónh löï- Ñònh Vò chí-Tónh löï trung gian, Caän phaàn Khoâng voâ bieân xöù maø dieät. Nhöng trong naøy ñaõ noùi veà Ñònh, laø höõu laäu-voâ laäu, nhö tröôùc ñaõ phaân bieät. Ñaõ noùi veà Dieät, coù ngöôøi noùi: Döïa vaøo chuûng loaïi cuûa Dieät maø noùi. Coù ngöôøi noùi: Döïa vaøo cöùu caùnh cuûa Dieät maø noùi. Cuõng tuøy theo söï thích hôïp, nhö tröôùc ñaõ phaân bieät. Theá tuïc trí heä thuoäc chín ñòa, heä thuoäc coõi Duïc thì döïa vaøo Ñònh Vò chí maø dieät; cho ñeán heä thuoäc Phi töôûng phi phi töôûng xöù thì döïa vaøo baûy Caên baûn-Ñònh Vò chí-Tónh löï trung gian maø dieät. Nhöng trong naøy, ñaõ noùi veà Ñònh vaø ñaõ noùi veà Dieät, ñeàu tuøy theo söï thích hôïp, nhö tröôùc ñaõ phaân bieät. Vì vaäy cho neân noùi laø döïa vaøo baûy ñòa hoaëc laø Vò chí maø dieät.

*Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.*